СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 235. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 9-го жовтня 1935. — VOL. XLIII. No. 235. Jersey City, N. J., Wednesday, October 9, 1935. THREE CENTS

СПРАВА РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ ПЕРЕД ФЕДЕРАЦІЄЮ ПРАЦІ

АТЛАНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — У своїй промові, котрою він відкрив річну конвенцію Американської Федерації Праці, президент Вилієм Ґрін порушив кілька важних політичних питань. В імени цілого уряду організації він заявився передовсім проти спільного фронту юнійних робітників з комуністами, як це пропонував останній конгрес „третього інтернаціоналу" в Москві.

В імени уряду Федерації він заявився тепер проти організації незалежної робітничої партії. В цій останній справі багато делеґатів заявляється за організацію такої самостійної робітничої партії в Америці. Вони поставлять відповідні резолюції й над ними прийде до дебати.

Між іншими справами конвенції є питання, як організувати робітничі юнії: чи за фахами, чи за промислами?

Між політичними справами, що будуть дебатовані на конвенції, є теж пропозиція домагатися зміни конституції Злучених Держав так, щоб найвищий суд Злучених Фержав не мав права признавати неконституційними ухвал конгресу про економічний або суспільний добробут.

Президент Рузвелт вислав на конвенцію звичайну телеграму, виправдуючись браком часу за свою неприявність.

АМЕРИКА ВЖЕ БІЛЬШЕ НЕ БУДЕ РОБИТИ НІЧОГО В СПРАВІ ЕТІОПІЇ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд уже не думає робити нічого в справі італійської інвазії в Етіопію, вважаючи, що його руки звязані конгресовими законами та що він уже зробив усе, що йому ними дозволено.

Уряд вислав до портів прикази, щоб урядовці добре наглядали за виконуванням проклямації проти висилки амуниції до воюючих сторін.

Урядники дипльоматичної служби вистерігаються говорити свою опінію про становище Ліґи Націй до італійської інвазії на Етіопію.

ВЕЛИКА ЛЕТНИЧА КАТАСТРОФА.

ШЕЙІН (Вайоминґ). — Яких 15 миль звідсіля наїхав транспортовий літак підприємства „Юнайтид Ер Лайнс" на горб та розбився. Згинули при тому 12 осіб, а саме 3 особи обслуги та 9 пасажирів. Між пасажирами були визначні особи, як банкирі й великі фабриканти.

Літак мав осісти в Шейїні. Щоб осісти на летничім полі, літак, видно, злетів нижче та вдарив об гору Шермена, що має 8,000 стіп висоти понад рівень моря. Він поховзнувся по одним горбочку та влетів на другий. Він іще підбився вгору, але його пропелери вже були розбиті, а колісниця відломана. Летун пробував іще перелетіти понад горб, але не вспів. Від удару літака об горб перед літака з ладунком почти влетів у відділ для пасажирів. Літак перевернувся понад верх горба та посунувся вниз, устелюючи всю дорогу тілами людей. Відорваний від літака мотор покотився пів милі в долину.

Як на місце випадку наспіли військові літаки, всі люди вже були неживі.

ВИБУХ У ШІКАҐОВСЬКІЙ ХЕМІЧНІЙ ФАБРИЦІ.

ШІКАҐО. — У 5-поверховій фабриці підприємства „Ґлиден Соя Продокта Ко." трапився в понеділок вечором страшний вибух. Дім фабрики знищений. Досі найдено тіла 6 убитих робітників. Ранених є коло 40. Шкода виносить понад міліон долярів.

Вибух скоївся у так званій секретній кімнаті фабрики, де хеміки підприємства виробляли олій з сої секретним способом.

Між погиблими є 35-літній робітник Джан Сатовський.

ЗУДАРЕННЯ ЛОДКИ ПРИБЕРЕЖНОЇ СТОРОЖІ З ГОРІВЧАНИМ КОРАБЛЕМ.

НЮ ЛОНДОН (Конетикот). — Британійський моторовий корабель „Пронто" зударився на повнім морю недалеко від Монток Пойнт, на Лонґ Айленді, з лодкою прибережної сторожі „Арґо".

Залоґа судна „Арґо" пізнала в кораблі „Пронто" відомих пачкарів горівки. Стала за ним слідкувати. Було темно й на морю була сильна буря. Як „Арґо" зударився з „Пронтом", цей останній почав потопати. „Арґо" взяв його на линву та потягнув до порту. Ладунок горівок сплив водою. Жертв у людях не було.

ОБХОДЯТЬ „СВЯТО ТВЕРДОГО ВУГЛЯ".

СКРЕНТОН (Па.). — У смузі твердого вугля почали 7-го жовтня обходити врочисто „свято антрациту".

Свято має тревати цілий тиждень. На свята складаються всякі публичні манїфестації, як зїзди клюбів, масові віча, тощо.

Святкують „свято" не тільки у Скрентоні, але й в околиці Вилкс-Баре й Гейзлтону.

ПОЛІЦІЯ БЕРЕЖЕ ШКІЛ.

Всі урядові школи на просторі Шлеська над Ользою стережуть сильні відділи жандармерії і поліції. Чеські власти переводять між польським населенням домашні ревізії й арештування. Поліція замкнула кордонами вулиці польських місточок Орлова і Фриштату. Цілу ніч на просторі Шлеська вешталися вязничні вози.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД ВІЙНОЮ.

В австрійській провінції Бурґенлянд 28-літній селянин Райс, з походження Чех, на вістку про недалекий вибух італійсько-етіопської війни збожеволів. Він кинувся на вулицю й почав кричати: „Не хочу йти на війну". Божевільного відставили до шпиталю.

ПРИКРА ПОДІЯ.

В селі Колінках, пов. Городенка, переводив люстратор ПСК ревізію в кооперативі „Вперед" і знайшов „маньку" на 532 зл. Крамар кооперативи, Василь Верeжак, 17-літній хлопчина, так узявся собі це до серця, що скочив до Дністра і втопився.

ЗАГАДОЧНІ СТРІЛИ.

В Полянці коло Щирця, пов. Львів, хтось підпалив копицю сіна на полі біля школи. Коли вдарили церковні дзвони на тривогу, вибіг на вулицю учитель школи Станислав Кулинич. Нараз впали два револьверові стріли і ранили вчителя тяжко в живіт. Кулинича відвезли до шпиталю, де він помер.

КАРИ НА ГРАЧІВ.

Сіямська влада завела гострі кари на тих, що занимаються газардовими грами (карти, рулета й інше). Їм відбирають горожанські права, конфіскують майно і надто ще й увязнюють. Таким способом гадає сіямська влада знищити нахил до газардової гри.

НЕ ТАЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ, ЛИШЕ ЗВИЧАЙНІ ЗЛОДІЮГИ.

Ще донедавна в північній області підгаєцького повіту шниряли якісь невідомі й підозрілі типи, що ночами нападали на поодиноких громадян, а дуже часто й на українські інституції, та обкрадали їх до чиста. Громадянство терпіло, хоч менше-більше знало, хто краде. Злочинці уладжували свої напади чи вломи навіть досить зорганізовано, так, що годі було їх на чімнебудь приловити. Кілька разів вдалося їм „обробити" кооперативу „Єдність" у Новосілці, кооперативу в Телячім, у Кавнім та Золотниках. Але кінець-кінців заїхали задалеко, бо вбили якусь бабу, що не давала ограбитись. Тоді поліція впала на їхній слід і виловила до одного. Ватага складалася з 15 людей і творила собою справжню організацію з сильним кріcовим та револьверовим узброєнням! Поліція в Золотниках, Сосневі та Новосілці виловила їх при помочі поліційної собаки, але у великій мірі причинилась до цього таки балакучість одного зі злодіяк, що видав решту своїх співтоваришів. А досі приємні наші сусіди (Поляки) говорили, що ґрабіжі робить політична організація для своєї користи. Тепер бачимо, хто це робив і для чиєї користи.

ФРАНЦІЯ ВИКОРИСТОВУЄ СИТУАЦІЮ.

Кождий дбає тепер тільки за себе. Те й робить Франція. І використовує положення Анґлії в її конфлікті з Італією для своєї користи в такий спосіб, що заявляє, що її фльота буде помагати Анґлії проти Італії, але тоді, коли Анґлія зобовяжеться помагати Франції на суші, якщо вона знайдеться в подібнім положенні, як тепер Анґлія. Це ясне, що ця вимога є звернена до помочі на випадок, якби Франція знайшлась у війні з Німеччиною.

„КУХОВАРСЬКА КНИЖКА ДЛЯ КОЖНОГО ГОСПОДАРСТВА".

Перед судом присяглих у Відні відбувається тепер процес проти 7 комуністів, обвинувачених у тому, що у військових казармах розкидали комуністичні летючки та брошури. Комуністичні брошури мали наголовок: „Куховарська книжка для кожного господарства".

САМОГУБНИЦЯ ВПАЛА З 3-ГО ПОВЕРХУ НА ПРОХОЖОГО.

В польській місцевості Вжесьня молода робітниця Піяцька хотіла відобрати собі життя і в тій цілі вискочила з 3-го поверху. Піяцька впала на прохожого і сама тільки легко потовклася. Зате прохожому своїм тягаром зломила обі ноги. Один з товаришів Піяцького, бачучи, як вона паде, так перелякався, що втратив мову.

ХОТІЛИ ЛЕГКО ЗАРОБИТИ.

Недавно писали часописи, що два жидки з Підгаєць, переходячи через зарваницький ліс над Стрипою, були нападені якимись опришками, що нібито забрали їм гроші. Та тепер справа представляється зовсім в іншому світлі. Ці жидки хотіли попросту заробити на легковірности поліції і штучно влаштували цей напад. По правді вони позичили в одної Жидівки один 100 зл., а другий 150 зл. і хотіли собі їх присвоїти, вдаючи, що ці гроші відібрали їм опришки. Та командант постерунку, „старий лис", на таких штучках відразу пізнався. Не зважаючи на те, що Жиди мають перестрашені міни, казав їх перешукати. Ну, жидки вкрик: Нащо? Пощо ревідувати?... Хоч вони ставили опір, їх перешукали й знайшли стільки грошей, скільки в них їм нібито вкрали злодії. Обманців, що поважились так впроваджувати владу в блуд, арештували та заковани відставили до Підгайців.

ФЕНОМЕНАЛЬНА ПАМЯТЬ.

Фернандо де Кордола, що жив в Еспанії між 1422 і 1488 роком, мав феноменальну память. Був доктором музики, теольогії, астрономії і медицини, а заразом орудував знаменито шаблею. Той чоловік, маючи 10 літ, знав напамять цілу біблію, а маючи 20 літ, міг виголосити напамять твори вісьмох авторів. Крім цього говорив плавно 17-ма мовами.

ВРАТУВАЛА БАТЬКОВИ ЖИТТЯ.

В Ґдині робітник Ґаевський намагався відобрати собі життя і повісився в своїй кімнаті на примітивним шнурку. В тій самій хвилині вбігла до кімнати 10-літня донека Ґаевського та відтяла шнурок і вратувала батькови життя.

„СОСИ" ПЛЕЩЕЄВА.

До державного літературного музею в Ленінграді прислано рукопис поета А. Н. Плещеєва п. з. „Соси". Історія цього заголовку доволі цікава. В шістьдесятих роках минулого століття Плещеєв написав кілька протидержавних поезій („Чи ті дні ще далеко" й інші), які не могли появитися друком з огляду на цензуру. Приятель Плещеєва, відомий повістяр Г. Н. Данилевський, звернувся до нього з просьбою — прислати йому ті вірші „під якимнебудь сосом". Плещеєв прислав Данилевському зшиток з приписами на ріжні соси до мясива. Під „Сос ч. 41" був поміщений власне той інкримінований вірш. Рівночасно під числом 38 був поміщений „Сос Берне", з цитатами творів тогочасного німецького письменника Людвика Берне.

НОВИЙ ТИП ПІДВОДНОГО ЧОВНА.

Одна анґлійська фірма в Ґлезґові почала будову підводних човнів на одного чоловіка. Того роду підводний човен не служитиме для воєнних цілей але для відповідних обслідів при видобуванні затоплених пароплавів. Фабрика дістала вже численні замовлення з краю та з закордону.

МІСТ ЗАБУТТЯ.

Міст над Савою, що знаходиться в Белграді, має цікаву історію. Між белградською молоддю є звичай, що по скінченню ґімназії йдуть вони гуртом на міст і вкидають свої книжки разом з шапкою ученика. Притім виголошують святочні й енерґійні промови, прощаючися з шкільною лавкою і з учебниками, що їх заприсягають ніколи більше не читати.

НОВИЙ КОСТЕЛ.

В Ямельні під Львовом відбулося посвячення новозбудованого костела. „Курєр Львовскі" з цього приводу пише: „Цей костел повстав виключно завдяки жертвенности місцевих селян, для яких латинський обряд є єдиною опорою польщини".

СМЕРТЬ ІНЖ. МАХА.

9 кільометрів від Хуста (Закарпаття) на полі знайдено трупа ліпше одягненого чоловіка. Слідство виявило, що це 46-літній ужгородський інжинір, Карло Мах, що був начальником ужгородської промислової організації і поїхав на ревізію. Лікарі ствердили, що вмер від удару сонця. Гроші при ньому не знайдено і можливо, що трупа окрадено вже по його смерти.

НАЙКРАЩА ДИТИНА В СВІТІ.

Пять-літній Анґлієць Шерлі Ґайд це напевно найкраща дитина в світі. Дотепер приймав він участь у цілій сотні конкурсів дитячої краси і ні разу не виходив з конкурсу без нагороди. У 72 випадках дістав першу нагороду, в 28 конкурсах припало йому друге місце. Малий Шерлі має не тільки чарівне личко, але ще чарівніший дитячий усміх. Його портрет красується на безлічі фабричних виробів, як охоронний знак, що батькам маленького красавця приносить немалі прибутки. На коробках великої фабрики кексів, на опакуваннях чоколяди і скрізь в Анґлії ви зустрінете чарівний усміх Шерлі.

РАДА ЛІҐИ НАЦІЙ ВИЗНАЛА ІТАЛІЮ ВИНУВАТОЮ ЗА ВИБУХ ВІЙНИ

ЖЕНЕВА (Швайцарія).—Представники 13 держав, що є заступлені в Раді Ліґи Націй, доконали історичного діла, вирішивши справу вини за війну в Африці. Рада заявила, що Італія нарушила статут Ліґи і тим спричинила воєнний стан не тільки з Етіопією, але й з 57 державами, які є заступлені в Лізі Націй. Не заступленими є: Злучені Держави, Японія, Бразилія, Коста Ріка, Єґипет і арабське королівство. Німеччину вважають покищо ще далі членом Ліґи, хоч вона з неї виступила.

Рада Ліґи підкреслила, що Італія нарушила теж пакт Келоґа, який ставив війну поза законом, а тимсамим вона ввійшла в конфлікт іще й з тими державами, що до Ліґи не належать.

Вислухано обидві сторони.

Заки запало рішення, мусіли делеґати вислухати представників Етіопії й Італії, які цитували цілу купу ріжних параґрафів. Делеґати майже дрімали, коли слухали тих виводів, нудних і добре їм знаних. А ожили і підсміхалися тільки тоді, як барон Алоїзі, представник Італії, просив Ліґу ратувати Італію перед напасником — Етіопією.

Що буде далі?

Ніхто не є певний, які властиво будуть повзяті дальші кроки. Застановляються тепер над економічним бойкотом Італії та підтяттям її кредиту.

Історичний момент.

Всі здають собі добре справу з того, що не було ще в історії людства такого випадку, щоб стільки держав виступили спільно проти одної держави на самім початку початої нею війни. Вважають це дуже ризиковним кроком; який може мати далекосяглі наслідки.

ІТАЛІЯ ПОКИЩО НЕ ВИСТУПАЄ З ЛІҐИ.

ЖЕНЕВА. — Італійський представник у Лізі Націй поступає дуже обережно, числячися з кождим своїм кроком і словом. Усі його старання були звернені до цього, щоб справу вирішення вини Італії відволікати. А навіть тепер, коли вже запало рішення, італійський представник остався далі в Лізі.

НАДІЯЛИСЬ РІШЕННЯ.

РИМ. — Ніхто не мав тут ніякого сумніву щодо рішення Ради Ліґи Націй у справі італійсько-етіопського воєнного конфлікту. Всі знали, як це рішення випаде. А всежтаки, як його обявлено в пресі, воно зробило на всіх дуже пригнобююче враження.

ПРИГОТОВАНА НА БОЙКОТ.

РИМ. — Італія рахувалася здавна з бойкотом і замкненням довозу амуниції й поживи на воєнний терен до Африки. Кажуть, що вона нагромадила в своїх африканських кольоніях стільки зброї, амуниції й поживи, що зможе воювати цілий рік без нових достав.

ПРОТИ БОМБАРДУВАННЯ СТОЛИЦІ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Дипльоматичні й консулярні представництва Великої Британії, Франції, Німеччини, Злучених Держав, Бельгії, Єгипту, Греції й Туреччини звернулися через свої уряди до італійського уряду з проханням, щоб італійська армія не бомбардувала столиці Етіопії, Адіс Абаби, і Діредави бо в тих двох містах є понад 6,000 чужинецького населення.

ОБИДВІ СТОРОНИ ГОТУЮТЬСЯ ДО НОВОЇ РОЗПРАВИ.

АДОВА (Етіопія). — Італійська армія окопується і тим закріпляює здобуту територію. А в горах скупчено етіопські сили, які думають щойно там ставити італійській армії властивий опір. Етіопці кажуть, що ще властиво не було ніякої битви та що Італійці не здобули ще ніякої важнішої стратеґічної позиції.

Італійці підсуваються під гори дуже, дуже осторожно. З літаків переводять точні обсервації, а місця, в яких добачують етіопські частини, бомбардують з літаків, або обстрілюють артилерією.

НАЦІСТИ ДАЛІ НАТИСКАЮТЬ НА ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Протижидівський наступ продовжується. Жидів таки цілком усувається з економічного життя. Навіть поміркованї німецькі бизнесмени виразно підкреслюють потребу цілковитого виключення жидівського впливу на німецький промисл і німецьку торговлю. Вже поусувано навіть тих жидівських суддів і урядовців, які служили в німецькій армії й одержали відзначення за хоробрість. Навіть усунено двох радників-Жидів з міністерства заграничних справ, себто з того департаменту, який здалека держався від нагінки проти Жидів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Se nd Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accept 1 for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідае.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОЖЕМО, А НЕ ХОЧЕМО

Здається, що наше старше покоління зробило великий поступ в Америці, живучи тут десятками літ й перейшовши тверду школу американського життя. Здається, що, залишивши рідну землю й опинившись на чужині, ми ставали тут хто зна чи не більшими патріотами, ніж були ними в тім краю, який ми покинули з біди чи з інших причин. Здається далі, що велика маса нашої іміґрації, що не мала нагоди набрати в ріднім краю освіти, національного освідомлення та розуміння ваги орґанізаційних справ, набрала того всього тут в Америці. Вкінці здається, що й молоде, тут роджене наше покоління вже теж має певні українські почуття. Щодо цього вже навіть не сумніваємося. Щобільше, вже тепер стверджуємо, що вже сама молодь своїми власними силами і на свій лад намагається не тільки піддержати українського духа в Америці, але ще його скріпити.

Значиться, що ми як українська громада живемо й розвиваємося менше-більше нормально. Так принаймні виходить. А коли так, то якаж тоді причина, що ми так мало дбаємо про скріплення нашої найстаршої й найбільш заслуженої для нашого народу народньої установи, якою є Український Народний Союз?

Питаємо: Для кого зістав заложений У. Н. Союз і для кого його державимо? Чи не для нас самих? Чи не для будучих наших поколінь в Америці? Чи не для української ідеї?

Питаємо далі: Чи не сповнив досі У. Н. Союз свого завдання? Чи не вивязується фінансово точно й совісно з усіх своїх зобовязань? Чи не служить вірно українській ідеї? Чи не докладає зі свого боку всіх зусиль, не жалуючи ні гроша ні труду, щоб заховати для цеї ідеї молоде покоління?

А поставивши ті питання, просимо всіх тих, що це читають, знайти на це відповідь. А знайшовши її, поспитати себе: А що я зробив чи роблю, щоб отся добра наша інституція, до якої я сам чи я сама належу, зростала в силу, щоб вона діставала нових членів, а принаймні моїх власних дітей?

Шукаючи тої відповіди, прийдемо ми самі, Союзовці, до переконання, що ми маємо добру інституцію, але не вміємо її цінити. Бо ми моглиб її поширити і закріпити дуже, дуже легко, але ми не хочемо цього робити. Ми відносимося до цеї справи байдужно, й тут корінь нашого лиха.

У. Н. Союз є такою установою, що самі члени мусять і повинні дбати, щоб він розвивався й зростав. Кождий член є співвласником У. Н. Союза і заразом і його аґентом. Крім того У. Н. Союз є не тільки фінансовою, але й ідейною установою. І тому до її життя треба не тільки грошевих вкладок від членів, але і їх ідейної праці для Союза.

МОСКВА ЗАЛЯКАНА

Цілий вільнодумний світ знає, що той політичний стан, який тепер існує в Европі, мусить довести до війни, бо він побудований на несправедливости і брутальній силі. І ніхто інший, а саме Совети заповідали, що ота несправедливість викличе анархію в Европі, повалить фашистівські диктатури і викличе світову революцію. І сама Москва завжди вчила поневолених, що тільки боротьбою і шляхом революції зможуть здобути своє визволення.

Цілий світ знає далі, що не війна Італії проти Етіопії, а тільки версайський договір, якого так цупко держиться Франція, мусить довести до нового воєнного конфлікту в Европі. А етіопський конфлікт може хіба тільки приспішити вибух того конфлікту в Европі, який неминучий.

Совети добре знають, що означав би для них такий новий конфлікт, особливо, якщоб вони були замішані в нього. Вони знають тепер краще ніж колинебудь передше, що хоч їх ситуація на міжнароднім полі ніби поправилася, в своїм нутрі вони чим далі тим більше слабнуть на силах. Отсим дасться виправдати ту обставину, що ті, що з Москви розсилали довгими літами всі можливі революційні гасла, тепер найбільше з усіх бояться того, щоб де в Европі не вибухло якесь заворушення, що довелоб до вибуху війни.

Отой ляк доводить далі навіть до того, що Совети вже офіційно заявляють, що вини не тільки є проти поділу Етіопії, але і проти якогонебудь територіяльного поділу в Европі. Совєтські дипльомати, як подає совєтська преса, дістали поручення працювати з усіми капіталістичними урядами в справі задержання спокою в Европі на тій підставі, щоб не було ніякого нового поділу европейських країв.

От і вилізло шило з мішка. Ніхто інший, а саме Москва найбільше тепер боїться за те, щоб не було якигось територіяльних змін в Европі. Вона виразно обстоює дальше поневолення от хочби міліонових українських мас під Польщею, щоб самій держати лекше в ярмі дальші міліони українського населення. Щодо цього не було в нас ніколи ніякого сумніву. Сьогодні наводимо це тільки як новий приклад большевицької моральної й політичної розхрістаности. Диктатори, що засіли на Кремлі, дбають тепер тільки про одно: за всяку ціну задержати при собі владу. І тому стоять тепер у ряді з найбільшими реакціонерами й імперіялістами, щоб тільки недопустити до нового потрясення Европи. Вони зареальні політики, щоб не знали, що коли почне визволятися десь якийсь нарід в Европі, чи зачне доходити своїх прав, то з того вибухне заверуха. А підчас такої заверухи неможливо, щоб не почали підніматись і народи, гнетені Москвою. Совети знають, що таки плянується проти них якийсь похід в Европі. І тому так залякані війною і міжусобицями, де вони не вириналиб. Вони тепер стали надзвичайно миролюбні. І тільки спокою бажають для себе й інших народів. В імени того спокою віддають спокійно імперіялістам міліони поневолених народів і лякаються, щоб вони часами не збунтувались і не закаламутили цього спокою.

Та нічого тут вони не вдіють. Історія піде своїм ходом і принесе скорше чи пізніше кінець совєтській диктатурі, а тимсамим і кінець неволі тих народів, що опинилися під совєтським обухом.

ЕКСПЕРИМЕНТ

Соймові вибори, переведені на основі нової виборчої ординації, вже за нами. Щасливці, обтяжені рішенням виборчих колеґій і найбільшою скількістю голосів своєї округи, перейшли до сойму, але самі вибори, не тільки як факт, але і як система, перейшли до історії. Недільний досвід переконав не тільки громадянство, але й творців нової виборчої ординації, що вона, не витримавши першої спроби, не задоволивши нікого й не розвязавши нічого, мусить перейти до історичного архіву устроєвих новотворів, позбавлених внутрішньої переконливости й життєздатности. Зрештою, не тільки загал населення Польщі, що тим разом у переважаючій більшості станув на становищі безпристрасного обсерватора, дивиться на нову виборчу ординацію як на експеримент.

Самже духовий батько нової виборчої ординації — премієр Славек, був настільки обережний в її оцінці, що, розглядаючи питання майбутнього парляментаризму в Польщі, підкреслив, що він не пересуджує вартости нової виборчої ординації. Навпаки, він визнав нову виборчу систему за експеримент, про якого доцільність висловиться щойно життєва практика.

Недільні вибори відбулися в незанотованій дотепер атмосфері загальної байдужности до їхніх вислідів, без гарячки передвиборчої кампанії, без ентузіязму з одного й завзяття з другого боку, при мінімальній, а при тому різко нещирій співучасти голосуючих. Голосували тільки ті, що особисто, чи ґрупово були заціkавлені в виборах, або ті, яким „випадало" голосувати, причому останні доволі широко примінювали систему виборчого саботажу: віддавали картки з такими підкреслюваннями, які згори пересуджували їх вартість. У результаті, за урядовими обчисленнями у цілій Польщі голосували **ледви 46.5 відсотка** управнених до голосування, а за обчисленнями опозиції віддано в цілій Польщі тільки 36 відсотків **важних** голосів. На 16,282,347 осіб, управнених до голосування, голосували тільки 7,576,686, але важних голосів вплинуло до виборчих урн усього 5,770,035; отже майже дві третини управнених до голосування не скористали з прислугуючого їм права...

Вже одних тих цифр доволі на те, щоб переконатися, наскільки **непопулярною** й невдалою як черговий експеримент виявилася нова виборча ординація до сойму.

Під тим оглядом не роблять собі вже ілюзій навіть урядові кола й чутки про те, що першим завданням нового сойму буде... реформа виборчої ординації, мають усі познаки правдоподібности.

Та поза осягами й досвідами **недільних виборів**, розтягненими на простір **цілої** Польщі, принесли вони ще й досвіди, узискані на східніх територіях з перевагою українського населення. Тут вони мали специфічний характер, а їх результати криють у собі багато повчаючого.

Як відомо, землі з перевагою українського населення вже заздалегідь поділено на три ріжні **стрефи**.

В першій з них опинилося **Полісся,** де з виборчих колеґій не вилонився ніодин кандидат. Дивним дивом населення Полісся, як відомо, найбільш убоге, неосвічене, виявило, за цифровими обчисленнями, найбільше зацікавлення виборами. На 529,096 управнених до голосування, станули до урни 356,347 Поліщуків, то є 67 відсотків, що віддали аж 313,705 важних голосів. При поголовній неграмотности поліського населення це будь-що-будь — незвичайне явище!...

В другій стрефі опинилася **Волинь,** де виборчі колеґії допустили до пасивної участи пятьох ставлеників так зв. „Волинського Українського Обєднанння" — Тимошенка, Певного, Скрипника, Волкова й Буру. Очевидно, всі вони вийшли з виборчих урн, до яких, на 969,515 управнених до голосування Волиняків, станули 632,213, тобто 65 відсотків.

Третя стрефа обняла **Галичину,** де варшавський уряд дійшов до виборчого компромісу з УНДО-м. На основі компромісу признано У. Н. Д. О. 15 кандидатів, з яких 14 перейшли без труду не тільки через виборчі колеґії, але й через самі вибори. Перепав тільки один-єдиний кандидат УНДО — Соловій на Лемківщині...

Фреквенція голосуючих у поодиноких галицьких воєвідствах була розмірно велика. Найбільше в Тернопільщині (57 відсотків), потім у Станиславівщині (42 відсотки) й найслабша в Львівщині (32 відсотки). Характеристичне, що при загальній байдужности загалу як українського так і польського громадянства в Галичині, не зважаючи на поширену бойкотову акцію, як також на те, що Українці, які приймали участь у виборах, не одобрювали тимсамим ні виборчої ординації, ні виборчої практики, кандидати УНДО-ня зуміли зібрати поважну скількість голосів, при чому великий відсоток голосуючих Поляків не респектував умов виборчого компромісу і скреслював зо своїх виборчих карток ундівських кандидатів!

Таким чином у новому соймі знайдуться 14 представників найбільшої української партії в Галичинії, що, як з одного боку здобула своїми голосами величезний **атут** у відношенню до свого польського контрагента, так з другого боку взяла на себе неменший тягар **відповідальности** не тільки за тактику, але й за остаточні вислідні своєї нової орієнтації й політики. — („Новий Час").

З ОБЄДНАННЯ

Згідно з артикулом 18 статута „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці" і на підставі ухвали екзекутиви з дня 4-го жовтня б. р. відбудеться в **Джерзі Сіті, Н. Дж.,** 83 Ґренд стріт, в **суботу, дня 26-го жовтня 1935 р.**

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ

з таким порядком нарад:

1. Відкриття.
2. Звіти екзекутиви.
3. Звіт контролі.
4. Реферати:
   а) Орґанізація централі військово-спортового виховання в Америці.
   б) Видання Обєднання.
   в) Участь Українців у світовій виставі в Ню Йорку в 1939 р.
   г) Духові змагання серед молоді.
5. Внески і запити.

Наради зачнуться в годині 1-шій пополудні. Всі члени Виконавчого Комітету обовязані явитись **на засіданню.**

За „Обєднання Українських Орґанізацій в Америці":

О. Ревюк, предсідник, **Л. Мишуга,** секретар.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Гартфорд, Конн. — До збірки в числі 231 „Свободи" додати: Т. Ткачук $1.

М. Л., Ню Йорк, Н. И. — Ваш противник мав слушність. В Галичині нема більше Українців, але є нас коло 7 міліонів на всіх українських землях під Польщею, себто беручи під увагу Українців на Волині, Поліссі, Підляшу і на Холмщині.

„СІМ МАЛИХ Ф".

Один корсиканський чернець витатуував собі на рамені сім букв „ф", яких його батько казав йому вистерігатися. Були це: феміне, франчі, фурбі, фунґі, фаме, форесті, форке. Це значить: жінки, Французи, злодії, гриби, голод, чужинці, шибениця.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО

УЛАС САМЧУК.

ВОЛИНЬ

Роман-хроніка у 3-ох частинах.

Частина І.

КУДИ ТЕЧЕ ТА РІЧКА?

— 68 —

— Поцілуй, шмаркачу, маму в руку — нагнала його Настя.

Він поцілував, але Боже! Хіба ж це можливо, щоб він, Володько, тай дістав цілого піврубля? Це ж такі великі гроші, що за них можна цілі штанята і кашкета купити. Це не може бути.

Але піврубель, що був уже у його жмені, явний доказ, що це правда. Це велика, срібна, з головою царя, монета. Володько не міг на неї надивитися. Це перші його великі гроші, даровані його втішеною мамою, яку він опісля довго помятав, але якої ніколи не міг побачити.

Хрестини пройшли блискучо. День видався прозорий, соняшний. Досить зїли і випили. Гості розійшлися після по дворі, по садку. Садок гарний, яблуні тяжкі від яблук. Всі дивуються, як то так, що ще недавно, ще всі вони памятають, як тут було чисте поле, а тепер такий чудовий сад.

Винуватець того чуда ходить від яблуні до яблуні і докладно пояснює: — Оту он приніс з рову, знайшов у такому місці, де її вже давно знищили б. Я приніс її додому, защіпив, а тепер бачите. На оту дістав ножики у квірському саду. То добрі яблука. А он... і т. д. і безконечно пливуть з уст Матвія історії кожної яблуні. Він знає їх, чує їх, — чує, як вони ростуть, радіють, всміхаються до нього і вітають його.

До смерку деякі гості розїхалися. Кума Зінька і баба повитуха лишились ночувати. А на другий день на хуторі знов розпочався тихий, звичайний будень. Знов Настя вязала, але тепер вона мусіла час від часу бігати „дати дитині цицьки", Матвій з Василем возять копи, орють. Володько пасе товар. Хведот стоконяється по дворі, робить збитки та не слухає. Мала сестричка плаче не раз, але Хведот, який ще сам собі не міг дати ради, не вміє її потішити. Він тоді біжить на поле до мами і гукає:

— Мамо! Йдіть, бо дитинка плаче.

Скоро розпочалася передосіння сльота. На хуторі тиша. У полі мокнуть і співають пастухи, що пасуть на цілий день.

Одного ранку зненацька на Клопітському розпочалася баталія.

— Бум! Бум! Бум... — шумить далеко луна від того гуркоту. Всі повибігали на двір. По полях видно повно якихось людей.

— Москалі — каже батько. То вони маневри роблять і так стріляють з „орудій".*)

*) З гармат.

— Різал'-ма, поґрасують озимину — додав він.

Володька це неймовірно захопило. Він побачив багато москалів з рушницями, як вони проходили, зігнувшися під дощем, полями, дебрами, лісами. Дорожиною їхав відділ вершників і якісь дивовижні, широкі, на дуже високих колесах підводи. Дороги для них були вузькі і вони їхали полями, де попало, чи там засіяно, чи не засіяно.

— То буде війна, — говорив батько. Німець бунтує все. „Наші" їм як наложать, то будуть знати.

А москалі все йшли та йшли. Йшли від Мизіча, через Вали і Клопи, здебільшого лісами. Йшли в напрямку Острога, через Лебеді та Мартинову долину, здовж річки. На зрубі, за Мартиновою долиною, зробили табор. Там ночували, клали огні, варили собі їсти, співали, грали. На другий день був там Володько. Москалі вже відійшли, але Володько назбирав там блискучих ґудзиків, бляшанок з консерв, якихосьремінців. Все це вважав цінним здобутком і поніс додому. Все те на щось придасться.

Після маневрів почали дядьки вперто говорити про війну. Це слово чути скрізь. „Не дурно вони ото совгають по полях. Таких-о маневрів, скільки жию, не бачив" — говорив не один дядько Харитон.

Але минула осінь, прийшла зима, а війни не було. Почали дещо за неї забувати. Володько повинен був уже йти до школи, але ноги його ще не окріпли настільки, щоб він міг кожний день в мороз і в хуґу по глибокому снігу борхатися таку милю до школи. Хай поки вчиться дома, а на другу зиму вже напевно полізе туди.

Це Володькові зовсім не до смаку. Він ввесь вже був у школі. „Там же ходять ще менші від нього і їм нічого" — казав він, а мати відповідала:

— Їм, дитино, близько, а тобі куди там лізти в таку дорогу. Хоч, щоб снігом замело?

Хоч-не-хоч, а скоритися мусиш. Пробував було плакати, але батькова попруга виказала знов свій вплив. Знов зима, знов нудьга, знов сидня у хаті.

Він почав знову вчитися. Улюбленою його книгою стала стара батькова Євангелія. Він залюбки поволі стрічку за стрічкою перечитує її сторінки. Христос, його чуда, притчі. Скільки в тому приємного, хоча не зовсім зрозумілого. Але він все таки досить розуміє.

Старі навіть дивувалися: таке мале, такий кордупель, а стільки розуміє. Він вже читав майже без затримки навіть дрібне письмо.

Але одного разу до його рук попали справжні скарби. На горищі хати стояла стара мамина, ще „з дому" привезена скриня. У ній повно ріжного шмаття, старовини і дві великі бутлі зі сливянкою і вишняком.

Василь, від котрого „нічого не сховаєш", якось довідався про існування тих бутлів. Сливи зі сливянки і вишні з вишняку — це найсмачніші в світі речі. Він ломає голову, як би то їх дістати.

Володько також цікавиться маминою скринею, але його тягне до неї дещо інше. Він знає, що там сховані якісь старі папери і книжки, яких мама йому чомусь ніколи не покажуть. Скільки він не просив, скільки не молив. Ні, як виростеш, — дістанеш і все...

Буває, що в неділю обоє батьки йдуть до церкви. Лишалися дома тільки діти — Василь, Володько, Хведот та малюсінька Василинка. Одної неділі Василь, випадково, коло старої матірної спідниці знайшов ключа від скрині. Цього цілком вистарчило, щоб полізти на горище і забратися там до таємничої скрині.

Василь намовляє Володька і вони у двох лізуть до скрині. Відчинивши, — Василь накидається на сливи та вишні з наливок, а Володько копається далі.

Наслідки його розшуків пересягли всякі сподіванки. У його руках опинилася чудова книжечка з намальованим на політурках баським конем, на якому сидить лицар і стріляє з лука в якогось діда. Дід заліз чогось на широчезне дерево і сильно витріщив очі. На книжечці Володько вичитав: „Богатир Ілья Муромець і Соловей розбійник".

Яким чином попало те у матірну скриню, — це не його діло. Не задумуючись ані хвилини над тим, що буде, якщо мама довідається, він одразу присвоїв собі цю книжечку.

Ще до вечора він прочитав її майже половину. Читав без перерви. Не хотів їсти, забув за все на світі. Вернулися батьки, але він заліз собі на піч і читає. Мама ані не зогляділа. Отжеж він завжди з тими книжками носиться — думає вона. Ну, хай читає. І по короткому часі Володько майже напамять знав історію славного богатиря з міста Мурома, який сидів на печі тридцять літ, не можучи ходити. Опісля той богатир починає ходити, відчуває в собі неймовірну силу, вириває одною рукою з корінем деревину, воює сам один з басурменським військом, захищаючи Світле Сонечко Володимира князя Великого. Далі лицар той бється з Соловєм — розбійником, який мав таку силу, що коли свисне, — дерева гнулися, коні падали на коліна. Але Ілья Муромець не боїться того Соловя. Він стріляє на нього гартованою стрілою, ціляє його око і таким чином здобуває всі скарби могутнього розбійника.

Коли б Володько не так захоплювався цією історією, можливо, він би зрозумів все видумане у ній. Але він вірив, що так дійсно було.

Чому б, дійсно, не могло колись так бути? Отже ж навіть тато оповідають, що колись люди багато сильніші були. Колись, кажуть, козаки мали такі тяжечі шаблі, що тепер у двох ледви їх піднімуть. Колись все могло бути, то ж чому не міг би бути Ілья Муромець.

(Далі буде).

Згадка.

— Коли чоловік має стільки очей, скільки є днів у році?

— Другого січня.

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союза, що відбулися 21. вересня 1935 року в головній канцелярії У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж.

У нарадах, що **почалися** в 9-тій годині рано, **взяли** участь: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника В. Малевич, головний рекордовий секретар Д. Галичин і головний фінансовий секретар-касієр Р. Слободян.

Відкривши збори, головний предсідник представив як першу точку нарад справу завідателя „Свободи", зазначуючи, що збори головного екзекутивного комітету У. Н. Союза будуть відбуватись без участи пятого члена екзекутиви, а саме П. Маційовського, який, не можучи виконувати своїх обовязків, вніс писемну просьбу про звільнення його з уряду завідателя „Свободи". Супроти того я, згідно з параграфом 68 статута У. Н. Союза, перебрав і виконую обовязки завідателя „Свободи".

Далі головний предсідник предложив на порядок дня такі справи:

Відновлення морґеджу на реальности Иосифа Кароля в Норт Берґен, Н. Дж., в сумі $83,580. Властник цеї реальности сплачує точно відсотки від морґеджу У. Н. Союза, одначе залягає з плаченням міського податку за один рік. Щоб сплатити цей залеглий податок, властник реальности подався до одного з банків на позичку, і банк згодився таку позичку уділити, якщо морґедж буде відновлений на тій реальности. Отже просьбу властника реальности в тій справі полагоджено в такий спосіб, що постановлено відновити морґедж на протяг трох років на тих самих умовах, на яких цей морґедж був уділений початково.

Перебрання реальностей на власність У. Н. Союза. За неплачення залеглих відсотків і міського податку порішено перебрати на власність організації реальність під ч. 500 Болдвин евеню, Джерзі Сіті, Н. Дж., на якій У. Н. Союз мав морґедж на суму $93,000, а також реальність під ч. 155—157 Двайт Стріт, Джерзі Сіті, Н. Дж., на якій організація мала морґедж на суму $55,532.

Збирання чиншу. Властник реальности під ч. 585—587 Сентрел евеню, Ньюарк, Н. Дж., на якій У. Н. Союз має морґедж у сумі $26,950, хоч платить відсотки від цього морґеджу, то залягає з плаченням міського податку. Супроти того постановлено зажадати від властника цеї реальности права збирання чиншу, що у той спосіб дістати виключну й повну контролю над дотичною реальністю.

Уділення нових морґеджів. Порішено уділити морґедж у сумі $4,000 на реальність Василя Пташника, і морґедж у сумі $1,000 на реальність Семена Канонника.

Продаж реальности під ч. 600—602 Берґенлайн евеню, Вест Ню Иорк, Н. Дж. На тій реальности організація мала свого часу морґедж на суму $35,000, а що властник реальности залягав із плаченням відсотків і міського податку, то в квітні цього року перебрано ту реальність на власність організації. По заплаченні У. Н. Союзом залеглого міського податку та по вчисленні до суми морґеджу залеглих відсотків і легальних видатків, получених із припиненням того морґеджу, загальна сума морґеджу виносить тепер $41,981.26. Отже організація одержала тепер пропозицію щодо продажу цеї реальности за $45,000. У засаді порішено продати ту реальність, якщо вдасться видістати принаймні трохи вищу ціну, ніж та, що тепер подана.

Інвестиції в забезпечених державою морґеджах. Як уже було проголошено протоколом з 12. червня 1935 року, головний екзекутивний комітет порішив інвестувати більшу суму гроша в морґеджах, забезпечених і запорученних державою щодо капіталу й щодо відсотків від нього. Щоб спосіб роблення того роду інвестицій відповідав вимогам статута організації, а також вимогам асекураційних стейтових властей, порішено свого часу внести просьбу до Федерел Гавзінґ Адміністрейшен у Вашинґтоні в справі видання дозволу для У. Н. Союза на уділювання таких морґеджів з боку самої організації. Просьба У. Н. Союза була полагоджена прихильно і на днях отримано з Вашинґтону дозвіл, який надає У. Н. Союзови право уділювати морґеджі відповідно до тих правил і приписів, які є обняті так званим „Нешенел Гавзінґ Ект". Досі У. Н. Союз інвестував уже в таких морґеджах $66,755.81. Порішено й надалі уділювати того роду морґеджі.

Купно бондів. Ухвалено закупити бонди Дітройт Сіті Ґез 6% за $10,300, і бонди Песіфік Ґез енд Електрік 4% за $51,000.

У справі $30,000 бондів Гай Пойнт Норт Каролайна 5% постановлено продати їх, якщо тільки можна буде дістати їх номінальну ціну. Як відомо, заряд міста залягає з плаченням відсотків від тих бондів. Тепер він пропонує сплатити частину залеглих відсотків готівкою, а частину довгореченцевими зворотними бондами. Отже постановлено не підписувати умови щодо сплати відсотків у такий спосіб, а натомісць старатися продати ті бонди по їх номінальній ціні.

Вкінці взято під розвагу просьбу Українського Університетського Товариства в справі уділення помочі на відкриття курсу української мови в університеті Колюмбія, та постановлено признати з народного фонду $50 на ту ціль.

На тім покінчено наради головного екзекутивного комітету в 2-гій годині пополудні.

Д. Галичин,
гол. рек. секретар.

З українського життя в Америці

ДІТРОЙТ, МІШ.

Будуємо Союзовий Дім.

Дня 22. вересня минув рік, як зорганізувався з трох відділів У. Н. Союза т. зв. Центральний Комітет для Будови Союзового Дому. А 29. жовтня буде рік, як занесено до банку маленьку суму на ту ціль. А як то важко було ту суму призбирати! Як влаштовувано перший баль на ту ціль, то комітетові мусіли з власної кишені покривати видатки, бо ніхто не вірив, щоб щось з того вийшло. Одні казали, що за діло взялися „прості хлопи", то нічого не вдіють, а другі піддавали, що яке їм до цього діло, бо це дім — Союзовий. Та Комітет тим усім не зражався, а вів далі свою роботу. А сьогодні справа стоїть так, що площа під будову Дому У. Н. Союза, яка коштує $3,200, уже заплачена. Всі потрібні папери вже є в наших руках. Хто хоче поглянути на ту площу, хай іде з Мішиґен на Мартін вулицю і хай стане просто проти будинку міської бібліотеки, а там побачить на площі напис з тризубом і з американським і українським прапором. Це є вже наша площа.

Комітет вів справу по громадски. Скликував збори два рази на місяць, а двічі скликував загальні збори. Великого зацікавлення до цеї праці в загалу нашого членства тоді не було й на збори не приходило багато членів. Інші знову вважали, що як це Союзовий Дім, то це вже їх ніщо не обходить.

Та ми стояли при тім, що У. Н. Союз має свій дім в Джерзі Сіті і нашого дому не потребує. Дім потрібний для нас в Дітройті, щоб ми тут жили і розвивались, а з ним щоб розвивалася тут українська ідея, защіплена в Америці нашим Батьком Союзом. Та ми бачимо, що добра справа таки зеднує собі серця наших чесних Союзовців і ми певні, що розпочате діло буде гідно доведене до кінця. Відділи У. Н. Соза деклярували на поперти цеї справи $2,000 і ми думаємо, що це є дуже добрий початок. Центральний Комітет чотирох відділів У. Н. Союза для будови Дому У. Н. Союза на Вестсайд влаштовує в річницю свого існування, дня 27. жовтня, в неділю, перший великий бенкет в галі при Ґілберт і Клейтон вулицях. Буде й баль і гарна забава, про що буде подано в оголошенню. Ми певні, що Союзовці попруть цю імпрезу, бо дохід іде на нашу власну, добру і патріотичну ціль, якою є наш Союзовий Дім в Дітройті, який повинен повстати в якнайскоршім часі.

Комітет влаштував 5 балів, з яких прийшло чистого приходу в сумі $143.36; з представлення й імпрези $141.21; коляда $110.90; з пікніку $378.68; з другого пікніку 128.90; тов. злучених відділів: від. 292 У. Н. Союза $525; бр. св. о. Николая, від. 175 У. Н. Союза, $275; тов. Запорозька Січ, від. 75 У. Н. Союза, $125; Українсько-Американський Ситизенський Клюб жертвував $100; Союз Українок, від. 23, жертвував $100; Союз Українок, від. 16, жертвував $100; О. Д. В. У., від. 25, жертвував $25. На забавах дрібними жертвами зложили $96.07; Члени У. Н. Союза і члени Укр. А. С. Клюбу і не-члени зложили $884.25. Від 22. вересня 1934 року до 20. серпня 1935 року Центральний Комітет зібрав $3,132.37.

Жертви членів: Иосиф Масляк $100; С. Чорний $50.25; В. Чмир $50; по $25: Ю. Шевчук, П. Кізел, В. Візничак, Я. Демчук, Д. Длуґаш, В. Бартіш, В. Білійский, І. Слупецький, В. Тарас, С. Михайлюк, І. Іванчук, Н. Чорний; М. Коваль $20; по $15: М. Нидза, П. Ґардій, В. Єднак; С. Честух $12; по $10: А. Малиняк, О. Старко, Т. Ониськів, П. Дунаєвський, В. Олексин, І. Дзядик, П. Пошивак, Вл. Роблин, Я. Тимочко, Н. Дворчин, К. Самоїл, І. Форись; М. Федитник $7; по $5: П. Шпирка, П. Данчишин, А. Кривий, М. Попович, І. Кирилюк, Т. Вихорок, М. Вихорок, Н. Сушицький, П. Попіль, Г. Чорний, В. Братусь, В. Осідач, В. Белей, Марія Баран, Марія Убога, А. Шванко, пані Нагайло, Н. Шустакевич, І. Кізима, А. Дяк, С. Рупа, В. Коваль, Г. Ясінський, Н. Гриб, І. Богдан, В. Щербаль, О. Курант; Н. Буртник $4; по $3: И. Шептак, І. Нагорняк; по $2: І. Сидор, М. Брилинський, Г. Пирхалюк, В. Лишак, О. Шеремета, М. Ших, В. Головчак, І. Кусмина, І. Загарія, В. Ясицук; по $1: пані Волощук, пані Филипчук, П. Молдавець, І. Петричкович, С. Савран, В. Шеремета, А. Цюрак, М. Малиняк, Марія Чорна, І. Перепелюх, Д. Коцюба, К. Добрийдень, С. Гава, П. Михалишин, П. Малдавець.

В громадян Грибів на забаві зібрали $12.80; В пані Беднард зібрали $10; зібрано в громадян Бартошів $8.50; Карлашів $9; Масляків $5; Михайликів $6; Добрийдень $9; Цюраків $3.50; Самотісів $5; Станкевичів $3; Шиманських $5.05; Єднаків $5.10; Камінських $7.50; в пані Седляр $7.12. — Разом $96.07.

ЗА ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ:

Василь Чмир, предсідник
Володимир Візничак, секр.
Василь Бартош, касієр.

НА ФІЛЬМОВІЙ СТЯЖЦІ ЖИТТЯ

Ґерта сиділа при сніданні, та заки відійшла до служби, кинула оком на газету.

Нараз озвалася: — Мамо, чи ви чували щось такого? В Парижі в якоїсь Американки вкрали біжутерію. Директор готелю порадив їй зголосити крадіж на поліції. І знаєш, що вона на це відповіла? Прикро їй булоб турбувати французьку поліцію за таку дрібничку. Вкрадена біжутерія варта була дві тисячі долярів. Гарна дрібничка!

Мати всміхнулася: — Так, — сказала — є ріжні життєві вимоги. Що для одного виглядає дуже багато, це для іншого ніщо. Треба бути вдоволеним із того, хто що має.

Та Ґерта була іншої думки. Не могла вспокоїтися. Мріяла вже про те, що зробила би з такими грішми та не вважала би недоцільним повідомити навіть усю поліцію на світі про випадок такої шкоди.

Тогож дня пополудні стрінулося з нареченим. Сиділи на веранді невеличкої цукорні й говорили про цю Американку та дві тисячі долярів. На дворі була спека. Тому постановили піти на пливальню. Курт заплатив у цукорні тримарковим банкнотом. Саме як хотів брати решту, надїхав трамвай. Обоє підбігли до вагону та вспіли ще вскочити. Двадцять хвилин опісля, як уже були на місці, відізвався нараз Курт:

— Чи ти знаєш, що я забув на столику в цукорні тих дві марки? Як кажеш, чи маємо вернутися?

Думали недовго. Головно тому, що сказали собі, що не варта вертатися, бо гроші й так не лежали би вже тепер на столику в цукорні ті дві заходить так багато гостей.

Напроти них сиділа молода жінка з бліденькою пятьлітньою дівчинкою. Чула розмову обоїх наречених і подумала собі:

— Їм напевно добре живеться. Оставити так із легким серцем дві марки. Якби я так мала тепер дві марки, моглаб я занести подерті Лесині черевички до шевця, а може ще вистарчило би на пару панчішок. Або на — пару панчіх для мене, вони так здались би мені. А Лесі купилаб я стяжку до волосся. Або колиб я так на завтра, на неділю, моглаб купити та вємажити печеню або яке курятко із салатою, замісць вічних худих котлетиків — теж булоб несогірше.

Трамвай зупинився і жінка висіла.

— Мамусю, — спиталася нараз Леся — чи ти відібрала в молочарні тих двацять сотиків решти?

— Ах, ні, направду, я забула. — Не могла рішитися. — Та тепер уже запізно. Тато жде дома на обід. Що ти вчасніше не могла собі пригадати того.

Прошак, що стояв побіч, дивився жалісливо за жінкою з дитиною.

— Боже, двацять сотиків. Таж я мав би за них в автоматі тарілку зупи й кусник хліба. Я ще нічого не їв сьогодні.

Сягнув у кишеню та виняв трохи мідяків. Разом було шіснацять сотиків. Більше сьогодні не дістав милостині.

М. Г.

Жінка: — Ах, Юрку, не можу спати: снилося мені, що миш є під ліжком.

Чоловік: То хай тобі тепер присниться кіт і спи далі!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ДВА ПОНЯТТЯ ГОНОРУ.

Італійський уряд сповіщає італійському народови, що італійська армія стерла пляму на гонорі італійського народу, бо заняла етіопське місто Адову, коло котрого італійська армія була соромно розбита сорок літ тому.

Тимчасом у Ню Йорку — і певно в інших містах Америки — італійсько-етіопська війна була останньої неділі предметом проповідей у багатьох церквах. Майже всі проповідники осуджували Італію. Виїмки становили хіба священики й проповідники італійських церков. У типічній проповіді в цій справі Вилієм Меннінґ, епископ епископальної церкви, говорив, що Італія забуває на божий закон та свій власний гонор і сповняє незмірне зло й злочин супроти етіопського народу.

Значить, в Італії мають одно поняття про гонор, в Америці інше. Для Американців здобуття Адови певно не затерти одної нечести, але додання другої нечести до старої.

ДВА ПОНЯТТЯ СОЦІЯЛІЗМУ.

Серед консервативних противників економічної політики президента Рузвелта завівся звичай називати президента Рузвелта соціялістом.

Недавно навіть вийшла книжка, в котрій автор доказує, що президент Рузвелт узяв більшу частину своєї програми від Нормена Томаса, відомого соціялістичного провідника, що свого часу кандидував на уряд президента Злучених Держав.

Тепер з Бостону доносять, що Нормен Томас у своїй промові у тамошній „Квінсі Лейбор Чорч" виступав проти того, щоби президента називали соціялістом.

Виходилоб, що є два (а може більше?) понять, що це таке соціяліст.

СОЦІЯЛІСТ, ЧИ ФАШИСТ?

У тій самій телеґрамі з Бостону донесено, що Нормен Томас прирівнював президента Рузвелта до Гітлера й Мусолінія.

І так у консервативних і назадницьких людей Рузвелт соціяліст, у соціялістів і комуністів він фашист.

Здавалосяб, що це суперечність. Та ні. Це звичайна доля людей, що займають середню дорогу: для тих, що йдуть далі направо, вони ліві; для тих, що йдуть наліво від них, вони праві.

Щож тоді лишається розумній людині? А щож інше, як не те, щоб на всякі визиванки не звертати уваги, а судити людину за її програмою й роботою, а не за тим, що хтось там її назве сяк або так.

ДІТИ И ДОЗРІЛІ.

Президент Міської Колеґії міста Ню Йорку подає з приводу відкриття шкільного року, що він відложив одну з великих відчитових саль колеґії для необмеженої дискусії.

Каже президент колеґії, що від якогось часу деякі групи серед студентів нарікали, що заряд школи не дає їм висказувати публично своїх поглядів чи жалоб. Щоб цьому зарадити, президент колеґії запровадив таке, що набудуче всякий студент, який хоче виступити з якимсь поглядом публично, буде мати нагоду зголоситися до заряду школи та дістати на цю ціль салю до своєї розпорядимости. Кождого дня від 2-гої до 4-тої години саля буде вільна власне для таких виступів.

Бесідник, що дістав салю, буде могти виступити зі своїми думками, одначе він мае поводитися згідно з засадами пристойности. Що треба розуміти під засадами пристойности, не тяжко догадатися. Певно, бесідник не сміє нападати на противників визиванками та має дати противникам висказати свої думки такса мо свобідно, як це дозволено йому.

Президент колеґії думає, що в цей спосіб він не тільки не розпустить безпотрібно своїх студентів, але їх здисциплінує.

Думка справді цікава, бо серед багатьох людей ще товчеться думка, що свобідна дискусія до нічого не доводить та що навіть дозрілих людей можна дисциплінувати тільки насильством і диктатурою.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГОЛІЙОК, МАСС.

На визвольну боротьбу.

Дня 1. вересня ц. р. на родинній забаві в гром. М. Проводи й В. Бурка були приявні гості також з Брістоль, Конн. Підчас забави згадано про те, як наші брати в Рідній Краю мучаться по ляцьких і московських тюрмах за те, що бажають волі українському народови. А тому нашим обовязком є помагати їм. І так на визвольну боротьбу зложили: по $1: М. Савяк і М. Саламан з Бристоль, Конн., та М. Провода і В. Бурко з Голійок, Масс.; М. Клемік 50 ц., отже разом вислано через Обєднання $4.50.

М. Савяк.

— Ах, Ромчику, ти мій найсолодший, ти мій скарбе, моє ти золото, ти мене ще ти... ...

— Що-о-о?? То ти більше нічого не маєш! А то гарний бізнес!

ПОВІДОМЛЕННЯ ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, КОТРІ ЗМІНЮЮТЬ СВОЮ АДРЕСУ.

Хто з членів У. Н. Союза, або передплатників, змінює свою адресу, мусить виповнити наступне:

1) Переслати 10 центів, які Адміністрація платить за вироблення „стенсля". 2) Подати виразно число відділу, до котрого член належить. 3) Подати стару адресу. 4) Подати нову адресу.

Стара адреса була:

Число відділу ....
Імя ....
Улиця ....
Почта ....

Нова адреса є:

Число відділу ....
Імя ....
Улиця ....
Почта ....

Хто при зміні своєї адреси не подасть виразно числа свого відділу і не перешле 10 центів почтовою маркою, хай не нарікає, що одержує „Свободу" не правильно.

Адміністрація „Свободи".

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 11-го жовтня, в годині 7-мій ввечір, в гали-церковній. Просимо всіх членів і членкиць та молодіж прийти на означений час, бо маємо багато справ до полагодження. Може заложимо молодечий відділ. Довгуючим членам пригадуємо, щоб прийшли і вирівнали свої залеглі довги, бо так далі не може бути: або триматимемо товариство, або буде суспендоване. — Ілько Березяк, предс.; М. Куба, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, у гали на Сікат. Кождий член обовязаний прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Члени, котрі занедбали плачення своїх місячних вкладок, будуть суспендовані. Ті лени, котрі ще не вписали своїх жінок і дітей до У. Н. Союза, хай зроблять це цього місяця, або хай скажуть на зборах, а секретар постарається їх вписати. — Ст. Михайлюк, предс., Ів. Слупецький, кас., В. Тарас, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, в Українській Школі, 12072 Джозеф Кемпав при Карпіндер вул. Просимо всіх членів бути приявними на зборах, бо маємо багато важних справ до полагодження. Ще раз пригадуємо довгуючим членам, що як не вирівнають довгу, або не прийдуть на збори, то будуть суспендовані. — П. Андрушків, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє усіх членів і членкиць, що збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, в Укр. Хаті. Просимо всіх приходити на збори на час, бо маємо багато важних справ до полагодження. На зборах буде справоздання контрольної комісії за останніх три місяці. Просимо молодіж приходити численніше на збори, бо до цеї пори молодіж дуже мало інтересується товариськими зборами. — А. Патра, предс.; Д. Васько, рек. секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 216, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться 13-го жовтня, точно в годині 2-гій пополудні, в галі парохіяльній, 12205 Парнел Еве. Просимо всіх членів прибути на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання контр. комісії і вибір уряду на 1936 рік. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Шавала, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Повідомляємо, що збори Бр. св. О. Николая, від. 276, відбудуться дня 13-го жовтня 1935. Зазначуємо, що хто не прибуде на збори заплатити свої вкладки, той буде суспендований. На минувших зборах було ухвалено, що член, котрий не буде на трох зборах, буде караний згідно з ухвалою. — Іван Новаківський, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в У. Н. Домі, 231 Кінг вул. росимо всіх членів явитися на означений, бо маємо важні справи. Котрий член не явиться на цих зборах підлягає карі 50 ц. Згідно зі статутом довгуючі члени хай вирівнають свої залеглости, або будуть суспендовані. Хто має своїх знакомих, котріб бажали вступити до нашої організації, хай приведе на ці збори, а за те дістане нагороду. Тому користайте з цеї нагороди і приведіть якнайбільше нових членів. — Н. Сичик, пр.; М. Гось, кас.; М. Сторожинський, секр.

АВБУРН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 283, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться дня 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, у своїм власнім домі. Повинністю кождого члена бути приявним на тих зборах і на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо членів, щоб прибули на збори і вирівнали свої залеглости, як до У. Н. Союза так і Товариства. — Іван Коковський, кошовий, Григорій Орищин, скарбник, Григорій Каганяк, фін. секр.; Григорій Мулик, рек. секр.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в Ліберти Гали. Всі члени повинні явитися, бо буде справоздання урядників і контр. з комісії, буде вибір балевого комітету. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглі довги, або будуть суспендовані. — Ілько Шегера, предс.; Д. Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам і членицям, що трикавартальні збори відбудуться в суботу ввечір, 12-го жовтня, в У. Н. Домі на Кінг Гайвей Вест Савтпорт. Просимо всіх членів і членкиць прибути на час і справи полагодити, які будуть на денім порядку. — Дмитро Махно, предс.; Михайло Сендзік, кас.; етро Дудко, секр.

БРІСТОЛ, КОНН. Тов. ім. Івана Франка, від. 390, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в Ветеранс Гал, 46 Скул вул. Обовязком кождого члена є прийти на на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Повідомляємо всіх довгуючих членів, щоб явитилися на тих зборах і вирівнали свої залеглости. — Іван Прухницький, предс.; Микола Каламін, кас.; Микита Савяк, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Сі, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 3-тій пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо всіх членів явитися, бо маємо важні справи до полагодження. Взиваємо довгуючих членів, щоб вирівнали свій довг по змозности, бо в противнім разі будуть суспендовані. Хто би хотів вписати свої діти до У. Н. Союза, той може вписати зараз по зборах. Вступ вільний. — Теодор Гавриш, предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дн 12-го жовтня, в годині 8:15 ввечір, в галі української православної громади, 334 Іст 14-та вул. — Близнак, секр.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, точно в годині 6-тій ввечір, в гали на Ґрейс Еве. Приявність кождого члена конечна на час, бо маємо важні справи до полагодження. Суспендовані члени мусять вирівнати свої залеглі вкладки. Кождий член повинен привести одного нового члена. — Т. Яців, предс.; С. Староста, кас.; М. Черкас, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляємо членів Бр. св. Василия, від. 339, що місячні збори ідбудуться в суботу, 12-го жовтня, в 5-тій годині пополудні, під ч. 3322 Н. Лавренс вул. Просимо всіх членів прийти на означений час і вирівнати свої вкладки та полагодити відділові справи, бо в противнім разі довгуючі члени будуть суспендовані. — Ів. Сорока, предс.; Ів. Жмутин, кас.; Ол. Будай, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в церковній гали на Гренд вул., точно в годині 8-мій ввечір. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо маємо справи до полагодження. Догуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости, а не буде нарікання, що „я стільки не винен". — Король, Музика, Гувар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в домі Укр. Громади на 23-тій і Брави вул., в годині 6:30 ввечір. Тепер вже холодно і всі члени повинні бути на зборах, а коли не можливо, то згідно зі статутом У. Н. С., доручити вкладки перед посилкою до 25-го кождого місяця. Не задовжуйтесь, бо тоді ще тяжче буде віддати. — Дм. Люба, предс.; П. Максимович, кас.; М. Туркот, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена бути приявним на зборах. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 12:30 вполудне, в домі Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклин вул. Просимо всіх членів явитись на ці збори на час, а довгуючим членам припоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Я. Лежняк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Напоминаємо членів, щоб явилися на ті збори. — Григорій Бандровський, предс.; Михайло Гавриляк, кас.; Теодор Левчишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. То. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що трикварталні збори відбудуться в суботу, дня 12-го жовтня, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-то вул., в годині 7:30 ввечір. Просимо членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглости. Неприявні члени будуть карані згідно зі статутом. — Е. Парницький, фін. секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх нлеічв, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в місци де звичайно. Просимо всіх членів прибути, бо маємо важні справи до полагодженич. — Н. Білецький, предс.; Д. Медецький, кас.; Ів. Кульматицький, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться дня 13-го жовтня, в 3-тій годині пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членкиць прибути на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючим членицям подаємо до відома, щоб прийшли на збори і вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо всіх членкиць привести на збори нових членкиць до нашого відділу. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Фреклин вул. Просимо всіх членів прийти на час. — С. Ґвіздь секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 1-шій пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. — Ілько Вовк, предс.; Григорій Забитко, кас.; Григорій Степів, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. г св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 3-тій пополудні, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Еве. Обовязком кождого члена є прийти на збори, бо маємо важні справи, як місцеві так і Союзові. Буде трикартальний звіт контр. комісії. Просимо членів, котрі довгують до братської каси, щоб прийшли і вирівнали свій довг, в противнім разі з такими членам відділ поступить згідно зі статутом. Пригадуємо членам, щоб привели зі собою на збори своїх знакомих і вписали їх в члени У. Н. Союза. Батьки, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, хай це зроблять на цих зборах. — Іван Сидор, предс.; Стах Кривень, кас.; П. Барич, секр.

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 267, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні і трикварталні збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в годині 8-мій ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прибути на збори і вислухати справоздання. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неприявний на зборах член підлягає карі. — Теодор Агрест, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 12:30 вполудні, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній при Кліперт і Едвард вул. На ті збори обовязково має явитися кождий член, без ріжниці чи має вкладку заплачену чи ні, бо чи буде платити або ці то на зборах має бути. Літній сезон уже минув, тепер пора старатися побільшити ряди членів. За ними не треба нікуди ходити, бо вони по більшій части є у вас в хаті, лише треба їх уписати до Союза. Приходіть усі на збори і приєднуйте нових лечнів та користайте з вагоди, яку тепер дає Союз для тих, котрі працюють для Союза. — Іван Форись, предс.; Ілія Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в Українській Гали на Норт Гудман. — Н. Головка, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Горожг Клюбі, 414 — 7-ма вул. Просимо всіх членів, щоб прибули на ті збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени щоб постаралися вирівнати свої залеглости. — О. Залоточний, предс.; С. Петрашук, кас.; Р. Рубльовський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 13-го жовтня, точно в годині 1:30 пополудні, в церковній галі на Нюпорт Еве. Взиваємо всіх членів прийти і заплатити свої вкладки. Особливо напоминаємо тих членів, котрі забагато довгують, щоб бодай потрохи сплачували свої довги, бо в противнім разі будуть наражені на суспендування. — В. Шишка, предс.; А. Бодник, кас.; Л. Демчук, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 386 Джанстави Еве. Просимо всіх членів прибути на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Просимо привести нових членів до У. Н. Союза. — Уряд від. 4.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12-го жовтня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Правосл. Церкві, 179 Корт вул. Кождий член повинен явитись на цих зборах, бо маємо важні справи. Просимо членів зрозуміти, що збори скликуємо на те, щоб члени приходили на збори і платили свої вкладки та вирішували всі біжучі справи відділу. Кождий член має памятати, що як не заплатить за один місяць, буде суспендований. Ті члени, що привикли платити вкладки 26-го кождого місяця, мусять зрозуміти, що не пізніше як 20-го кождого місяця вкладки можуть бути приняві. A. Mudrowsky, 505 So. 20th St., Newark, N. J. — М. Боднар, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, фін. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 14-го жовтня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній, 9212 Ченсій Еве. Просимо всіх членів прибути на збори і на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Захарій Олійник, секр.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член бр. св. апп. Петра і Павла, від. 57 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового, котра стала мені великою поміччю у моїм тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Т. М.

Я, нижче підписаний член 328 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою поміччю у моїм тяжкім положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Йосиф Ярош.

Позичка.

— Можете позичити мені 10 долярів?

— Можу, але не хочу.

— Думаєте, що не схочу вам віддати?

— Схочете, але не зможете...

У МУРИНСЬКІЙ РЕПУБЛИЦІ.

Одинока в світі муринська република це Ліберія, в Африці. Столиця Ліберії Монровія. Головна мова англійська, що є теж урядовою і викладовою мовою в столиці републики. Більшість державних будинків у Монровії побудована з дерева, в стилі південно-американських републик. В головному місті є всього дві-три вулиці, якими можна їхати. Інші закидані камінням і неуладжені. В цих вулицях є і стовпи для електричного освітлення й телефону. Одначе вечором вулиці потопають у темноті, а люди мають тільки нафтові лямпи. Ледви чи є щось, що можнаб назвати здоровною службою. Не ведуть статистики народин дітей і смерти громадян.

Клімат найвогкіший у всій Африці. Дощі падуть від травня або червня до листопада. Лютує малярія. Із комарів найбільше є москітів, що розносять малярію. В републиці нема ні одного театру, кіна, готелю. Від часу до часу появиться лише якийсь часопис. Книжок дуже мало. Торговля дуже слабо розвинена; нею майже не цікавляться. Всі громадяни льояльні державники та як такі надіються, що одного гарного дня президент републики іменує їх службовцями, а це вможливить їм забагатіти.

Населення Монровії ходить численно до церкви. У місті заступлені майже всі протестантські церкви, які існують у Злучених Державах. Церковні паради це одна з найважніших подій у Монровії. А всеж християнство в Ліберії, можна сказати, народня формальність, а що закордонних впливів майже нема, то Ліберія помало западає в варварство й поганство. Туземці все ще є на дуже примітивному ступні культури; їх вроджені забобони не тратять на силі. Так нпр. судейську владу виконує сільський або племінний лікар. Він рішає, чи обвинувачений винуватий. При цьому звичайно поступає так: Обвинуваченого приводять перед лікаря. Лікар приказує обвинуваченому витягнути рукою з кітла, повнісього горячої пальмової оливи маленький камінець, що є на дні. Потім нещасний, як йому вдалося витягти камінець, має його взяти в рот і примкнути уста. Тоді лікар витягає йому камінець з уст. Коли розпечений камінець не ушкодив йому устної ями, то це доказ, що він невинний. Інакше винуватий і його передають вічу старців, які його судять.

Є ще й інший спосіб на це, як дізнатися, чи обвинувачений винуватий. Лікар бере хлопця, якому намастив долоні виваром ріжних трав і листя, дав йому палицю або батіг і йде з ним через село. Хлопець бє, кого сам хоче. Лікар іде за хлопцем і рішає, хто з ударених винуватий.

Стверджують теж вину обвинуваченого при помочі отруї, зладженої з одного дерева. Трохи плину з одного дерева мішають із водою та дають пити обвинуваченому. Передтим лікар замикає обвинуваченого в коморі, де мусить провести цілу ніч до другого дня, нічого не ївши й не пивши. Рано приходять сільські старці з лікарем і виводять засудженого з комори та дають йому напитися цієї розпущеної в воді отруї. Загально вірять туземці, що коли обвинувачений невинний, то він вивонітує отрую і буде жити. Інакше його полишають на поталу смерти. Агонія наслідком цієї отруї може тревати й кілька днів.

Коли обвинувачений не вивонітував отруї відразу, присутні приятелі водять його вгору й наділ попід руки, надіючись, що таки верне отрую. Коли вони зі змучення пристануть, їх бють нагаями, щоб їх присилували, щоб знову ходили сюди й туди. Коли до полудня не верне отруї, тоді оставляють його на божу волю.

Взагалі ствердження вини залежить від лікаря, бо він може проголосити винуватим того, кого хоче позбутися.

Також рація.

Цукеркандлеви померла жінка. По похороні присилає лікар рахунок за те, що він лікував недужу перед смертю. Подразнений Цукеркандель іде до лікаря.

— Я вас дуже перепрошую, — каже — але, чи ви виліковали мою жінку?

— Ні.

— А чи ви її умертвили?

— Алеж ні!

— Ну, то за що, до лиха, я маю вам платити?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЧИ ВІНОК НА ГРІБ — ЧИ РАТУНОК?

В Англії життя тепер нелегке. Журяться не лише безробітні, а й інші люди, які щоправда мають іще доходи, одначе бачать, що ті доходи з кожним тижнем меншають. Один із таких людей, це містер Фелтем. Він розіслав тепер усім своїм приятелям і знайомим оригінальне письмо:

„З кожним тижнем заробляю я все менше. Незадовго вже не матиму ні одного пенні. А що я привик добре жити, то я обрахував, що воно станеться за який місяць.

„Ви, любий приятелю, пришлете тоді моїй родині листа із висловами спочування, пішлете вінець або навіть будете мусіти піти на мій похорон. На всякий випадок будете мусіти видати гроші. Чомуж радше не малиб ви ці гроші зараз тепер вислати, навіть якби Ви мали їхати на похорон автобусом або підземною залізницею. Видатки, що їх усі мої приятелі, мусітимуть зробити на мій похорон, далиб гарну сумку, яка тепер порятувала би мене.

„Сподіюся, що я даремне не просив Вас, і вже заздалегідь дякую Вам.

„Ваш М. А. Е. Фелтем".

ПОДРУЖЕ ЩАСТЯ.

Тому 125 літ в одній англійській ґазеті була така новинка:

„У графстві Есекс є велике село, що зветься Дюмнов Парва. Один багатий селянин, що помер у 13-тому столітті, оставив гарний маєток, який записав на фонд. Кождому новотому чоловікови того села, який після одного року й одного дня від свого вінчання у церкві зможе присягнути, що ні разу ще за той час не сварився з жінкою, має дістати святочний пир. Крім того дістане полоть солонини".

Часопис із 1810 року, що повідомляв про це, додав від себе:

Літопис того села згадує всього трох чоловіків, які за минулих пятьсот літ дістали полоть солонини із згаданої фундації.

Тепер треба би ще розвідатися, чи за останніх 125 літ знайшовся ще четвертий чоловік.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ. (1)

У самому серці африканського царства Тарзана один чорний ватажок клячав перед засмаленим білим великаном. Чорний був видно сильно змучений довгою дорогою, а в його серці був страх. „Встань!" — сказав білий великан. „Хто ти такий і пощо ти шукаєш Тарзана?"

„Я Катонга, начальник народа Бангальо", сказав чорний. „Я прийшов просити помочі. Недавно прийшли до нашого краю якісь волоцюги. Вони забирають наш нарід у полон та продають їх у раби". „Алеж я не мішаюсь у сварки племен поза моїм краєм", сказав Тарзан.

„Я прийшов до тебе, великий бвано", просив ватажок, „бо тих волоцюг веде білий чоловік, а всі люди знають, що ти ворогуєш з усіми злими білими людьми". Тарзан насупив брови рішучо. „У такім випадку я піду", він сказав.

„Але я мушу тебе остерегти", говорив знову чесно Катонга, „що ці волоцюги й білий провідник жорстокі люди. Це нелюди, чорти. Вони не бояться нічого. Вони можуть тебе вбити, великий бвано". Поважний і рішучий вираз обличчя Тарзана ні трохи не змінився. „Я піду", він сказав.